

sana boodatti akka tursiisu barbaade; achumaanis akka deebi'ee dhimmoota isaanii akka waan qajeelaa fi sirrii ta'ee mul'atutti hiiku waadaa gale. Arisxobulus garuu yaada dhugaa Pompeeyii keessa jiru hubatee, ariitiidhaan gara Yihuudaatti deebi'e; namoota isaa hidhachiise, ittisa jabaa tokkoofis of qopheesse; gonfoo isa akka nama biraatti murteeffamee kennamu dursee waan arguuf, haala kam iyyuu keessatti isa qabatee turuuf murteeffate. Pompeeyiin baqaticha cimsinee hordofe. Yeruu inni Yerusaalemitti dhihaachaa turetti, Arisxobulus adeemsa isaa sana irraa qalbii jijjiirrachuu jalqabee, isa simachuuf ba'e; guutummaatti harka kennuu fi maallaqa baay'ee guddaa kennuuf abdachiisuudhaanis dhimmoota sana tasgabbeessuuf yaale. Pompeeyiin dhiheessa kana fudhatee, maallaqa sana akka fudhatuuf Gabiiniyoos loltoota keessaa kutaa tokko dura dhaabachuun erge. Garuu yeroo ajajaan waraanaa sun Yerusaalem ga'etti, karrawwan magaalattii isa irratti cufamanii argate; gubbaa dallaa irraas akka magaalattiin waliigaltee sana irratti hin dhaabbanne itti himame.”

“Poompeen, akkasitti adabamanii haala kanaan gowwoomfamuuf hin eeyyamne; kanaaf Aristoobulos isa of bira tursaa ture sibiila hidhaatti hidhatee, yeruma sana loltoota isaa guutuu wajjin Yerusaalemitti duule. Gareen Aristoobulos magaalattii ittisuuf murteeffatanii turan; gareen Hirkaanos immoo karrawwan banuuf turan. Warri boodarraa kunneen baay'inaan waan caalanif, akkasumas waan injifatanif, Poompeen gara magaalattii seenuuf eeyyama bilisaa argate. Kana irratti hordoftoonni Aristoobulos gara tulluu mana qulqullummatti baqatan; Poompeen iddoo sana qabachuuf akkuma murteeffate, isaanis achi ittisuuf guutummaatti murteeffatanii turan. Ji'oota sadii dhuma irratti dallaa keessatti qaawwi haleellaa geggeessuuf ga'u baname; iddoon sunis qara billaa jalatti qabame. Ajjeechaa suukanneessaa itti aanse keessatti namoonni kuma kudha lama ajjeefaman. Seenaa barreessaan akkana jedhee hubata: yeroo sana luboonni tajaajila waaqeffannaa irra bobba'anii, harka tasgabbaa'aa fi kaayyoo hin raafamneen hojii isaanii barame itti fufanii hojjechaa turuun isaanii mul'ata nama gaddisiisu ture; jeequmsa hamaa marfamanii ture sana waan hin beekne fakkaatu turan, yeroo hunda naannawa isaanii keessatti michoonni isaanii qalamaa turanis, yeroo baay'ee dhiigni isaanii mataan isaa immoo dhiiga aarsaa isaanii wajjin wal makaa ture.”

“Lolaa erga xumuree booda, Poompeey dallaa Yerusaalem diige; magaalota hedduu aangoo Yihudaa jalattii baasuun aangoo Sooriyaa jalatti dabarse; Yihudoota irrattis gibira fe'e. Akkasitti yeroo jalqabaatiif Yerusaalem humna lolaatiin harka aangoo isa 'lafa ulfina qabeessa' sana harka sibiilaatiin qabee hamma guutummaatti isa balleessutti jala ture sanaa keessa seente.

“LAKK. 17. Inni humna mootummaa isaa guutuu wajjin seenuuf fuula isaa ni qajeelcha; warri qajeelonniis isa wajjin ni ta'u; akkasumas ni godha; isheen akka mancaafamtuuf intala dubartootaa isaaf ni kenna; isheen garuu gara isaatti hin dhaabbattu, isaafis hin taatu.’

“Bishop Newton lakkoofsa kanaaf dubbisa biraa ni kenna; innis hiika isaa ifaan caalchisee ibsu fakkaata; akkas jechuun: 'Inni mootummaa guutuu sana hunda humnaan seenuuf fuula isaa ni qajeelfata.' Lakkoofsi 16 injifannoo Suuriyaa fi Yihuudaa warra Roomaantaatiin raawwatameitti nu geessa. Roomaan duraan Maqedooniyaa fi Tiraaqe injifattee turte. Yeroo sana Gibxi qofa ture kan 'mootummaa guutuu' Aleksaandarii keessaa hafee, humna Roomaatiif bitamaa hin taane; humni sunis amma biyyattii sana humnaan seenuuf fuula isaa

qajeelfate.”

“Ptolemy Auletes bara BC 51 du’e. Inni mootii fi mootummaa Gibxi ilma isaa angafaa fi intala isaa, Ptolemy fi Cleopatraaf dhaalche. Isaan wal fuudhanii, mootummaa waloon akka bulchan fedhii isaa keessatti tumame; waan dargaggoota turaniifis eegumsa Roomota jala kaa’aman. Uummanni Roomaa itti gaafatamummaa sana fudhatee, Pompey dhaaltota mootummaa Gibxi dargaggoota sanaaf eegduu godhee muude.

“Pompeyii fi Qeesaar gidduutti yeroo gabaabaa hin turin walitti bu’iinsi erga ka’ee booddee, waraanni beekamaan Pharsalia jedhamu hooggantoota lamaan gidduutti taasifame. Pompeyii mo’amnaan gara Gibxii baqate. Qeesaaris battalumatti achi isa duukaa bu’e; garuu utuu inni hin geenye dura, Pompeyii Ptoleemee, isa inni eegdota isaatti muudamee ture, hamaan ajjeefame. Kanaaf Qeesaar muudama Pompeyiif kenname sana, akka eegdota Ptoleemee fi Kiliyophaaxiraa ta’ee, of irratti fudhate. Innis Gibxii jeequmsa keessaa ka’e keessatti argate; Ptoleemee fi Kiliyophaaxiraan walitti diinummaa keessa galanii turan, isheenis mootummaa keessatti qooda ishee irraa mulqamtee turte. Haa ta’u malee, humna isaa xinnoo fardeen 800 fi loltoota miilaa 3200 qabatee Aleksaandriyaa irratti qubachuu, falmii sana dhaggeeffachuu, fi furmaata isaa irratti hojjechuu irraa duubatti hin jedhu. Jeequmsi sun guyyaa guyyaatti hammaachaa deemuun, Qeesaar humni isaa xinnaan iddoo isaa tikfachuuf akka hin gaane hubate; akkasumas bubbeen kaabaa yeroo sana afuufu irraa kan ka’e Gibxii keessaa bahuu waan hin dandeenyeef, gara Eeshiyaatti ergee, loltoonni inni naannoo sana keessatti qabu hundi akka saffisaan gargaarsa isaaf dhufan ajaje.

“Inni haala oftuuillee guddaa keessatti, Ptoleemee fi Kiloophiyaa waraana isaanii akka diigan, gara isaa dhufanii garaagarummaa isaanii irratti murtii akka argatan, akkasumas murtii isaa akka fudhatanii ittiin bulaniif ajaje. Gibxi mootummaa of danda’ee ta’uu isaa irraa kan ka’e, ajajni oftuummaan guutame kun ulfina mootummaa isheef arrabsoo akka ta’e lakkaa’ame; kanaaf Gibxonni aariidhaan guutamani hidhannoo qabatanii ka’an. Qeesaar immoo, abbaa isaanii Auleetes fedhii isaatiin akka hojjete deebisee ibse; innis ijoollee isaa eegumsa mana maree fi uummata Roomaa jalatti dabarsee ture; aangoon guutuun isaanii hundinuu yeroo sana qondaala mootummaa olaanaa ta’ee qaama isaatti kennamee ture; akkasumas inni akka eegduu isaanii ta’etti gidduu isaanii murteessuuf mirga qaba jedhe.”

“Dhimmi sun dhuma irrattis isa duratti dhiyaate, falmii gareewwan adda addaa falmanis ni muudaman. Qleophaaxiraan, hanqina injifataa Roomaa guddaa sanaa beektuu, nama isheen qacaruu dandeessu kam iyyuu caalaa bareedinni argamuu isheetii murtii faayidaa isheetti argamsiisuuf humna qabeessa akka ta’u ni tilmaamte. Akka namni utuu hin hubatiin gara fuuldura isaa geessuuf, mala armaan gadii kanatti fayyadamte: uffata kuufama tokko keessa ofii ishee dheerinaan guutuutti diriirsitee ciifte; tajaajilaan ishee Sicilii keessaa ta’e, Apolloodoros, isa wayyaa tokkoon marsee, hidhaa gogaa tokkoon hidhatee, gatiittii isaa cimaa kan akka Herqulisiin ol fuudhee, gara mana jireenyaa Qeesaaritti qajele. Ajajaa Roomaa sanaaf kennaa akka qabu himachuun, karra masaraa irraa ni galfame; fuuldura Qeesaarittis seenee, ba’aa sana miila isaa dura kaa’e. Yommuu Qeesaar kuufama lubbuu qabu sana hiike, kunoo, Qleophaaxiraan bareedduun isa dura dhaabatee turte. Inni mala kanaan gonkumaa hin komanne; akkasumas amala 2 Phexros 2:14 keessatti ibsame kan qabu waan

tureef, akka Rollin jedhuutti, arguun jalqabaa nama akkas bareedu sanaa guutummaatti bu'aa isheen hawwite sana isa irratti fide.”

“ସିଦ୍ଧର ଶେଷରେ ଏହି ଆଦେଶ ଜାରି କଲେ ଯେ, ଇବ୍ରୀୟମାନଙ୍କର ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟାନୁସାରେ ଭାଇ ଓ ଭଉଣୀ ଯୁଗ୍ମଭାବେ ସିଂହାସନ ଅଧିଷ୍ଠିତ କରିବେ। ରାଜ୍ୟର ପୁରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ପଦୋଧିକାରୀ, ଯିଏ କଲିଓପାଟ୍ରାଡ଼କୁ ସିଂହାସନରୁ ବହିଷ୍କୃତ କରିବାର ପୁରଧାନତଃ ଉପକରଣସ୍ୱରୂପ ଥିଲେ, ତାଙ୍କୁ ପୁନଃସ୍ୱାଧୀନ ପରିଶାମକୁ ଭୟ କଲେ। ଏହି କାରଣରୁ ସେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏପରି ଇଚ୍ଛା ପ୍ରସାର କରି ସିଦ୍ଧଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଇବ୍ରୀୟ ଓ ବିରୋଧୀ ଉଦ୍‌ଦୀପିତ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ ଯେ, ଶେଷ ପର୍ୟନ୍ତ ସେ କଲିଓପାଟ୍ରାଡ଼କୁ ଏକମାତ୍ର ଶକ୍ତି ଅର୍ପଣ କରିବାର ଅଭିପ୍ରାୟ ରଖିଥିଲେ। ଶୀଘ୍ର ପୁରକାଶ୍ୟ ଦତ୍ତ ତାହାର ପରେ ଆସିଲା। ଆକିଲ୍ଲାସ୍, 20,000 ଲୋକଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ, ସିଦ୍ଧଙ୍କୁ ଆଲକେଜାଣ୍ଡରିଆରୁ ଖଦୋଇବା ପାଇଁ ଅଗ୍ରସର ହଲେ। ସହରର ରାସ୍ତା ଓ ସତ୍‌କାର୍ଣ୍ଣ ଗଳିମାନଙ୍କରେ ନିଜର ଛୋଟ ସନେଦଳକୁ କଠୋରପୂର୍ବକ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ କରି, ସିଦ୍ଧ ଏହି ଆକ୍ରମଣକୁ ପ୍ରତିହତ କରିବାର କଠୋର କଷ୍ଟ ଅନୁଭବ କଲେ ନାହିଁ। ମିଶରୀମାନେ ତାଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱକୁ ଧୂସ କରିବାକୁ ଉଦ୍‌ଯମ କଲେ। ପ୍ରତିଘଟଣାରେ ସେ ସମୋଦ୍ଧର ନେତୃତ୍ୱକୁ ଜଳାଇଦେଲେ। ଜଳୁଥିବା କେତେକ ଜାହାଜ ଘାଟର ନିକଟକୁ ଭାସିଆସିବାରୁ, ସହରର ଅନେକ ଭବନରେ ଅଗ୍ନି ଲାଗିଗଲା, ଏବଂ ପ୍ରାୟ 400,000 ଖଣ୍ଡ ସଂଗ୍ରହ ଥିବା ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଆଲକେଜାଣ୍ଡରିଆର ପୁସ୍ତକାଳୟ ଧୂସ ହୋଇଗଲା।

“Lolli isaan hammaachaa sodaachisaa ta'aa dhufnaan, Qeesar gargaarsaaf gara biyyoota ollaa hundaatti nama erge. Dooniin waraanaa guddaan tokko Aasiyaa Xiqqoo keessaa isa gargaaruuf dhufe. Mithridates loltoota Suuriyaa fi Qiliiqiyaa keessatti walitti qabamaniin gara Gibxiitti qajelee. Antipater Idumeenichis Yihudoota 3,000 wajjin isa bira dhaabbate. Yihudoonni karrawwan gara Gibxiitti seenan to'atanis, loltoonni sun gufuu tokko malee akka darbaniif hayyaman. Isaaniin qooda fudhatamuu kana malee, karoorra guutuun sun milkaa'uu hin danda'u ture. Dhufaatiin loltoota kanaa morkii sana murteesse. Lolli murteessaan laga Naayil biratti taasifame; kunis Qeesariif injifannoo guutuu fide. Ptolemy miliquu yaalee, laga keessatti liqimfamee du'e. Sana booddee Aleksaandriyaan fi Gibxiin hundi injifataa sanaaf harka kennan. Amma Roomaan mootummaa jalqabaa Aleeksaandar hundumaa keessatti seentee isa hunda of keessatti liqimsite.”

“Warra sirrii' jechuun barruun kun akka hin shakkamne Yihuudota kan agarsiisu dha; isaanis gargaarsa duraan ibsame sana isaaf kennan. Kana malee inni kufuu qaba ture; isa kanaan garuu, bara dhaloota Kiristoos dura 47tti, Gibxiin guutummaatti aangoo isaa jala oolchuu danda'e.”

“Intala dubartootaa, ishee xureessituu.' Jaalalli Qeesaar Kiliyoophaatraadhaaf qabaatee ture, ishii irraa ilmi tokko kan isaaf dhalate, akka lola akka waraana Gibxiitti balaa guddaa of keessaa qabu irratti bobba'uuf sababa isa qofa ta'ee seenaa barreessaan ibsa. Kunis dhimmoonni isaa akkuma barbaadan caalaa yeroo dheeraa Gibxi keessatti isa tursiise; inni halkanii guutuu affeerraa fi machii keessatti mootittii malaaltuu sana wajjin dabarsaa ture. 'Garuu,' jechuun raajjin dubbate, 'isheen gara isaa hin dhaabbattu, isaafis hin taatu.' Boodas Kiliyoophaatraan ofii ishee Antoonii, diina Awugusxos Qeesariitti makamte; humna ishee guutuudhaanis Roomee irratti sochoote.”

“LAKK. 18. Kana booddee fuula isaa gara odoolatti ni deebisa, hedduus ni qabata; garuu bulchaan ofii isaatiif arraba inni fide ni dhaaba; arraba ofii isaa malee, inni sana akka of irratti deebi'u ni godha.”

“Lolli Pharnaaxes, mootii Bosphorus Cimmerianii wajjin ture, dhuma irratti isa Gibxii irraa fageesse. ‘Yeroo inni bakka diinonni jiran ga’etti,’ jechuun Prideaux, ‘ofiisaanii fi isaaniif boqonnaa tokko illee utuu hin kennin, battaluma sanatti isaan irratti kufee, injifannoo guutuu isaan irratti argate; kanaas jecha sadii qofaatiin hiriyyaa isa tokkoof barreesse: Veni, vidi, vici; dhufeera, argeera, injifadheera.’ Kutaan boodaa lakkoofsa kanaa ifa xiqqoo hin qabu; hojii irra oolmaa isaa ilaalchisee yaadni garaa garaa jira. Namoonni tokko tokko isa gara boodatti deebi’anii jireenya Caesar keessatti hojii irra ooluu isaa itti fufu; walitti bu’iinsa isaa Pompey wajjin keessatti raawwatama isaa arguu yaadu. Garuu wantoonni duraa fi boodaa raajii keessatti ifatti ibsaman, kutaa raajii kanaa raawwatamu isaa gidduu injifannoo Pharnaaxes irratti argame sanaa fi du’a Caesar Roomaa keessatti, akkuma lakkoofsa itti aanu keessatti mul’atu sanaatti, akka barbaannu nu dirqisiisu. Seenaa guutuu caalaa yeroo kanaa qorachuun, taateewwan hojii irra oolmaa kutaa kanaa rakkina malee ibsan ifatti baasuu danda’a.”

“VERS 19. Daarna scil hi his andlit wendan to ðære fæstnung his agenes landes; ac hi scyl trublian and feallan, and ne bið funden.”

“Injifannoo kana booda, Qeesaar haftee mootummaa Poombey keessaa kanneen turan jechuun Kaatoo fi Iskibiyoon Afriikaatti, akkasumas Laabiyeenusii fi Vaarus Ispeeni keessatti mo’e. Inni gara Room, ‘jabaattuu biyya ofii isaa,’ deebi’ee yeroo dhufe, abbaa irree bara-baraa ta’ee muudame; aangoo fi ulfinni biraas isaaf kennaman, kanneen isa dhugumaan mootummaa guutuu mootummaa sanaa irratti mootummaa guutuu qabutti isa taasisan. Garuu raajichi akka inni gufatee kufu dubbatee ture. Jechi sun kufaatiin isaa akka nama deemsa isaa keessatti tasaan gufatee kufuutti, akka tasaa fi osoo hin eegamin ta’u isaa agarsiisa. Akkuma kana, namni kun kan lola dhibba shan loluun mo’e, magaalaawwan kuma tokko qabate, namoota miliyoona tokko fi kuma dhibba tokko sagaltamii lama ajjeese, sagalee walwaraansaa keessatti yookaan yeroo falmii keessatti utuu hin ta’in, yeroo inni karaa isaa laafaa fi abaaboodhaan facaafame se’ee turetti, yeroo balaan fagoo jira jedhamee yaadamutti kufe; sababiin isaas, kutaa mana maree keessatti teessoo isaa warqee irraa hojjetame irra taa’ee, maqaa mootii harkuma qaama sanaa irraa fudhachuuf yeroo qophaa’e, billaan gantummaa tasuma gara onnee isaatti isa rukute. Kaasiyas, Buruutus, fi warri shira keessatti hirmaatan biroon isa irratti fiigan, innis madaa digdamii sadii irraa waraanfamee kufe. Akkasiin inni tasuma gufatee kufe, hin argamnes, Dh.K.D. 44.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 258–264.

Raawwiin seenaa Roomii warra ormaa (mooticha kaabaa), teessoo irra dhaabamuudhaan guutame, seenaa teessoo irra ol-kaafamuu Roomii ammayyaa isa walitti dhufeenya sadii keessaa, yeroo seerri Dilbataa yeroo dhihoo keessatti dhufu sanatti raawwatamu, dursee agarsiisuudha. Seenaa kana immoo lakkoofsonni soddoma irraa hanga soddoma ja’aatti fakkeenyaan mul’isu; isaanis yeroo abbootiin paappaasummaa yeroo jalqabaatiif bara 538 keessatti teessoo irra kaa’aman adda baasu. Lakkoofsonni kudha jaha irraa hanga kudha sagaliitti, akkasumas lakkoofsonni soddoma tokko irraa hanga soddoma ja’aatti, lamaan isaani iyyuu ka’umsa isa dhumaa fi kufaatiin sagaagaltuu Xiirros bakka bu’u. Seenaa sun immoo lakkoofsa shan irraa hanga sagaliittis bakka buufameera; yeroo mootichi kaabaa inni jalqabaa naannoowwan lafa-qabeenya sadii moo’atee booddee hundeeffame sanatti. Sana booddee inni mooticha kibbaa wajjin kakuu seene; garuu kakuu sana diige; deebii isaatiin mootichi kibbaa madaa du’aa geessu kenne, mootichis kaabaa booji’amuu Gibxii keessatti du’e.

Lakkoofsonni shanan irraa hamma sagalitti, lakkoofsonni kudha jahaa irraa hamma kudha sagaliitti, fi lakkoofsonni soddamaa irraa hamma soddonii ja'aatti sararoota raajii sadii kennu; isaanis lakkoofsa afurtamaa irraa hamma afurtamii shaniitti raawwatamu. Obboleettiin White yeroo “seenaa raajii kana keessatti raawwatame keessaa baay’een irra deebi’amee ni raawwatama” jette, hiikni isaa dhugumaan boqonnaan guutuun lakkoofsa afurtamaa irraa hamma afurtamii shaniitti ibsa jechuu isaati. Lakkoofsonni digdamaa irraa hamma digdamii lamaatti dhalootaa fi du’a Kiristoos adda baasu; kanaaf dhaloonni Isaa yeroo dhumaa akka 1798 fi 1989 lamaanitti bakka bu’a; achiis duuti Isaa fannoorra du’e Onkoloolessa 22, 1844 fi seera Dilbataa bakka bu’a.

Ayat kedua puluh tiga mengenal pasti persekutuan antara orang Yahudi dan Roma, semasa sejarah pemberontakan Makabe. “Persekutuan” dalam sejarah itu diwakili oleh tarikh 161 SM dan 158 SM. Sejarah Makabe melambangkan suatu garis dalaman yang bermula dengan suatu “persekutuan” antara Roma dan orang Yahudi Makabe yang dimulakan oleh orang Yahudi, dan akhirnya berakhir dengan orang Yahudi mengisytiharkan bahawa mereka tidak mempunyai raja selain Kaisar. Ayat kedua puluh tiga, sudah tentu, mengikuti ayat kedua puluh satu dan kedua puluh dua, dan ayat kedua puluh satu mengenal pasti kelahiran Kristus, yang merupakan suatu masa akhir secara nubuatan, dan ayat kedua puluh dua mengenal pasti salib, yang melambangkan undang-undang Ahad.

Fannoodha irratti Yihuudonni Qeessara (Roomaa) akka mootii isaanii ta’ee adda baafatan; “walta’insi” lakkoofsa digdamii sadii keessatti ibsamus, xumura yeroo Yihuudonni amanamummaa isaanii Roomaaf labsan sana irratti, filannoo Yihuudonni Rooma tajaajiluuf godhan jalqaba isaa ni agarsiisa. Dhumni Yihuudotaa, kan fannoodhaan bakka buufame, jalqaba walitti dhufeenya Yihuudonni Roomaa wajjin qabanin ni hordofama.

Lakkoofsi digdamii afur irraa hamma soddamaatti waggoota dhibba sadii fi jahaatama kanneen Roomaan warraaqsoota waaqeffattotaa taate, lolaa Actium bara dhaloota Kiristoos dura 31 keessa irraa jalqabee, hanga bara 330 keessatti teessoon mootummaa Roomaa irraa gara Constantinopletti geeddarametti, abbaa irree ol’aanaa taatee bulchite ni ibsu. Yeroon waggoota dhibba sadii fi jahaatama kun waggoota kuma tokkoo fi dhibba lamaa fi jahaatama kanneen Roomaan paaphaasii abbaa irree ol’aanaa taatee bulchite ni fakkeessa; isaanis walumaan yeroo lakkoofsa afurtamii tokko irraa jalqabee, fi tokkummaan sadii kan yeroo dhihoo keessatti dhufu seera Dilbataa irratti uumamu irraa jalqabee, hamma cufiinsa carraa qorraaatti ni bakka bu’u.

Sararoonni seenaa raajii hundinuu boqonnaa kudha tokko keessaa, lakkoofsa ja’an dhumaa Daniel kudha tokkoo wajjin wal simatu; garuu seenaa raajii yeroo dhuma irraa jalqabee bara 1989, kan lakkoofsa afurtamaa keessatti bakka bu’ame irraa kaasee hamma seera Dilbataa lakkoofsa afurtamii tokko keessatti ga’utti jiru, isa “kutaa raajii Daniel guyyoota dhumaa wajjin wal qabatu” dha. Seenaan lakkoofsa afurtamaa keessatti duwwaa hafee jiru, Mul’ata Yesuus Kiristoos isa yeroo isaa dhihaateetti, yeroo cufamuun carraan ayyaanaa dura, hiikni isaa banamu dha.

Nuyi kana itti aanu keessatti qorannoo kana ni itti fufna.

“Nuyi ajajawwan Waaqayyoo fi dhugaa-baatummaa Yesuus Kiristoos, isa hafuura raajii ta’e qabna. Dhagaan gatii hin qabne keessatti Dubbiin Waaqayyoo keessaa ni argama. Warri dubbii

kana qoratan sammuu isaanii qulqulluu taasisanii eeguu qabu. Yeroo kamiyyuu fedhii nyaataa fi dhugaatii jal'ifame keessatti of kennuu hin qaban.

“Yoo kana godhan, sammuu isaanii ni burjaaja'a; hiika wantoota seenaa lafa kanaa xumuraatti dhufan waliin walqabatan beekuuf gadi fageessanii qoruu irraa dhufu ba'aa danda'uu hin danda'an.

“Yeroo macaafni Daani'elii fi Mul'ata Yohaannis caalaatti hubatamanitti, amantoonni muuxannoo amantii guutummaatti adda ta'e ni qabaatu. Balbaloonni bantuu samii irratti ilaallota akkasiitiin ni kennamuuf; kunis garaa fi sammuu isaanii irratti amala warri hundinuu eebba warra garaan isaanii qulqulluu ta'aniif badhaasa ta'u sana argachuuf guddifachuu qaban ni maxxansa.”

“Warri namoonni mul'ata keessatti wanta mul'ifame sana hubachuuf gad of qabanii fi laafinaan barbaadan hunduma isaanii ni eebbisa. Kitaabni kun waan baay'ee jireenya mootummaa hin duuneen ulfaataa fi ulfinaan guutame of keessaa qaba; kanaafuu warri isa dubbisani fi ciminaan qoratan hundi eebba warra 'dubbii raajii kanaa dhaga'anii, wantoota isa keessatti barreeffamanis eegan' sana ni argatu.”

“Wanti tokko qo'annoo Mul'ata irraa dhugumaan hubatama—innis walitti dhufeenyi Waaqayyoo fi saba Isaa gidduu jiru dhihoo fi ifaadha.”

“Walitti dhokataa guddaan gidduu mootummaa samiitii fi biyya lafaa kanaa ni mul'ata. Wantoonni Daanyi'eelitti mul'ifaman booddee mul'ata Yohannis jasiirraa Phaaximos irratti argatetti kennameen guutamanii ibsaman. Kitaaboonni lamaan kun of eeggannoodhaan sirriitti qoratamuu qabu. Daanyi'eel yeroo lama gaafate, 'Dhumi yeroo ga'uuf hamma yoomitti ta'a?'”

“Ani dhaga'eera, garuu hin hubanne; kanaanis, Yaa Gooftaa koo, dhumni wantoota kanaa maal ta'a? jedheen. Innis akkana naan jedhe, Daani'el, karaa kee qabadhu; jechuunis dubbiiin sun hamma yeroo dhumaatti cufamee chaappaa itti godhamee jira. Baay'een isaanii ni qulqulleeffamu, adii ni ta'u, ni qorama; hamoonni garuu hammina ni hojjetu; hamoota keessaa tokko illee hin hubatu; ogeeyyiin garuu ni hubatu. Yeroo aarsaan yeroo hundaa dhiifamee, wanti jibbisiisaan lafa onsee dhiisu sunis dhaabame irraa jalqabee guyyoonni kuma tokkoo fi dhibba lamaa fi sagaltama ni ta'u. Namni obsaan eeggatee guyyoota kuma tokkoo fi dhibba sadii fi shantama shan ga'u ni eebbifama. Ati garuu hamma dhumaatti karaa kee qabadhu; ati boqotta, dhuma guyyootaattis qooda kee keessatti ni dhaabbata.”

“Inni Kitaaba bane fi Yohaannisitti guyyaa dhuma kana keessatti maaltu ta'uu akka qabu mul'isa kenne qomoo Yihudaa keessaa Leenca ture.”

“Daani'el dhuma bara isaatti cichee dhaabatee, yeroo dhumaatti banamee lallabamuu qabu ergaa ergamaa isa jalqabaa addunya keenyaaf labsamuutti, dhugaa ba'umsa isaa kan hamma yeroo sanaatti cufamee ture ni baate. Dhimmoonni kun guyyoota dhuma kana keessatti barbaachisummaa daangaa hin qabne qabu; garuu utuma 'hedduun qulqulleeffamanii, adii ta'anii, qoramani' jiranii, 'hamoonni hammina ni hojjetu; hamoota keessaa tokko illee hin hubatu.' Kun akkamitti dhugaa dha! Cubbuun seera Waaqayyoo cabsuudha; warri seera Waaqayyoo irratti ifa kennametti fudhachuu didan immoo labsii ergaa ergamaa isa jalqabaa,

isa lammaffaa, fi isa sadaffaa hin hubatan. Kitaabni Daani’el Mul’ata Yohaannis keessatti banameera; innis seenaa lafaa kanaa keessaa wantoota xumuraa gara fuulduraatti nu geessa.”

“Obbolloonni keenya nuti balaa guyyoota dhumaa gidduutti akka jiraannu yaadatti ni qabu moo? Mul’ata kitaaba Daani’eel wajjin walqabsiisuudhaan dubbisaa. Wantoota kana barsiisaa.” Testimonies to Ministers, 114, 115.